

ԼԵԶՈՒԱՐԱՆԱԿԱՆ

ԱԿԵՐԱ ԳՈՒԱՐԱՐԱՐՈՒՅ

፭፻፲፯፻፷፻

Այսուհետեւ այս բառը անձնագիր է դարձել:

(C-1-1-1-1-1-1-1)

81. Արդի հայերէնը աւելլորդ համանիշը ներով ծանրաբեռնելունպատական չէ որ գաւառական բառեր պիտի մուծանենք հնա. ամեն նորընկալ կամ նորացիւտ տարր պարտի իրական ոյժ եւ շնորհ մը բերել: Կան գաւառական ենթաձեւեր որք հայ են եւ ուղիղ, բայց չենք կրնար զաններ դնել ի տեղի կամ առընթեր հանրածանօթ դասական ձեւերուն, զ. օ փողանիքի կամ մէջի, զշուու, ինունու, փոխանակ ըստլու փողոց, մանուկ, ունուու, ինուու:

Աչքի կոպերն եղբարոց մազերը գտանական
հայերէնը բրուե-նուն կը ճանանայ. Ավանյ բար-
բառը կը կուէ զայն նարմիւն, որ շատ գործածա-
կան է արդի հայերէնի մէջ. կարծ եւ աղուուր-
ու պարզ է: Մեծ Հայք կը կուեն զայն նոր-
նոք (Ա.ա.): Ինչունի (Սասուն), Ինչի (Բասեն):
որոնք աւելորդ ձեւեր են եւ անընդունելի:

Ակնայ գաւառականն ունի զվարական գործընթացը, որ արդի հայերէնի մէջ մուտքէ գտած եւ ոչ ալ արժանի է մուտք տանելու իր այդ ձեռով: Իր սկզբանական ձեռք անշատաշու և ձայնառու կը պարունակէր — *շղլ-որի (լու collumus գլայ), վերջնին երած ըլլալու է *շղլի (ը-էն լ-ինի փոխած. տես են): Եւ վերջան պէս այժմու շղլի՝ ձեւին յանձնած: Ճիշ-ը բնինի հայե, բայց Քի գործածուի: Պարտավորութիւնը ան արևառան կը պատահանանէ շղլ-որիին:

የወጪዎችንና በዚህም ጥብኑት, ከ ውጤዎች
ኩስኩ ተሞተሱት, ከሚመለው ወረዳ ንግድኩ ዘመኑ
ይሁን ሆኖ ይገልጻል ሁሉ ስምም የወጪዎች ተሞተሱት
በዚህም የወጪዎች ሁሉ ስምም የወጪዎች ተሞተሱት
በዚህም የወጪዎች ሁሉ ስምም የወጪዎች ተሞተሱት

Կը գտնուին նաեւ բառեր որք թէեւ բնիք
Հայ կազմ ունին եւ պարզ են, սակայն չենք
կրնար Հայերէն լցուին, Ծինին ու Նորին, ընտել
ու սովորական բառերուն տեղ գնել: Ենթ կրնար
ուսուածն (բաղնիք), բնուածուն (բանտ), ուսուածն

(բերան), անոնքները ընթացիկ գործադր թեան բերել. այս կամ այն գաւառի մէջ նորակեր տուած բարդերու երեւոցին ունին ատոնք, եւ չենք կրնար ընդունիլ սկզբամբ որ լցուին հին եւ բնիկ բաւերուն տեղ նորանոր, թեև ըլլային այլապէս անցստիւտ, բառեր յօրինուին որ գործածութիւն է նեղուն պարտահան հասնել պահանել պարախիք ոքան կարող ենք: Անոր հիմնական բաւերուն հետ պատճառ անբոլ վարուելուն ենք: Չենք կրնար «բերան», ի տեղ «լողաւուն», ըսել կամ «կարմիր», ի տեղ հնարել «չերկուն», բայց կրնանք «փափակեր», ի տեղ «սպիֆորիկ», ըսել, եւ կամ ազատ զրի, ի տեղ «կարգավոյց», եւ թէ «կարգընկեց», ըսելու:

82. Գաւառաբարբառ մը ոչ միայն ընակիր անհատական բառեր կրնայ հայթայշեմել մեզի այլ եւ լեղուական լաւ միտումներ, հին աւանդական նախասիրութիւններ ծանօթացնել, եւ զինքը յօրինող ու հսուող ցեղին հոգեկան յատկութիւններն արտափայլիլ: Այս տեսակէտով պահ մը քննենք և կնայ բարբառը:

(Ա.) Ծանցական մասնիկներու տեղ յա-
ճախբառ մը կը զնէ, եւ բարդութիւնափառիքալ
կերպեր ունի: «Արան», «անոց, մասնիկներով
ածանցեալիներու տեղ» տուն, ով բարգեալինը ըս-
իրեն աւելի ըստել են. զ. օր. Կարսեաւուն, խոր-
ծառաւուն, դպրաստուն կամ «խործառաւ, մարտառաւ,
յերապառ քան հորսուուն, գործառաւ, դպրոց, ո-
ւորանց, յնուուն շամ յներց: Առնի նաև հանդաւ,
եւ պիսի ըսէր ընթացապատճ մանաւանդ: Քան ըն-
թերցարան, Խակ պատիքի առարկաներ նշանակիլու
համար «արան», կամ «անոցի տեղ» կը զնէ «ա-
ման», բառը. այսպէս ունի պատճուն, բեւուն,
ենթաւուն, իստաւուն, ուստաւուն:

Աը սիրէ նաեւ՝ ընկեր, բառով կազմել այն
բարգերը որոնք գտասկանին մէջ կամ հետեւու-
զոթեամբ յօրինուած են՝ Կից, ով, զ. օ., ի-
ւշաւիր, բայց նույնական է այս բառը ու այս բառը է անունը, ու այս բառը լսելու եւ պիտի սիրեր
ըսկել է ուշաւիր, եւընդէւ, բայց նույնական է այս
բառը քան թէ ուղարիք, Թարաւիր, բայց նույնական է այս
բառը, ու այս բառը. (դիտել որ labourerին հա-
մապատասխանութիւն հայերէնը՝ Եթրիկեն, եւ եւ ոչ
թէ՝ աշխատիլու¹⁾)

ու բըրը, եւ պղտիկ մասնիկն ըլք: Մասնաւոր ուշադրութեան արժանի են արմատները որք Անհայ գ աւառակիանով կը ներկայանան մեզի մերթ իրբենոր արմատ, մերթ իրբեւ ծանօթ արմատի մը Տին բայց անծ անօթ մացաց բնկեցը: ինպէս

ԿԵՊ, ՏԱՐԻ, ՓԱԽ, ԲՈՒԴՎԻ, ՕԳ, ԽԻՊ, ՀԸՐ, ՔԻՄ (27:)

Սքանչելի են նաև արմատներէն + մաս-
նիկով շինուած կարճ բառերը: Յօդնակի շինող
+ ն է, բայց հոս գյահկան կը յօրինէ ուն, ունիւն
մասնիկներուն նշանակութիւնը աւելցնելով ար-
մատին. զ. օ. ՀՈՒՐԻՔ (բորբոքումն) ԵԽԻՔ (ե-
ռումն լսելու տեղ.) ԱՌԻՔ (զնումն) ԱՄԻՔ (յա-
տակի) ԽՈՉՔ (երկու, երեք կամ աւելի ճիշդերու
բաժանումն բնոյ.) ԿԵՐԻՔ (փառթիւն) ԿԵՐԻՔ
(կապումն, լուսում) ՀԱԼԻՔ (հալումն մասնաց-
չելուք (asthme, Տեռում) ՈՂՈՐԻՔ (օրորումն,
սրումն) ԲԱԺԻՆԻՔ (բաժանումն) ԵՐԿԱՑՅԱՆՔ
(երկայնութիւնն) ԱՅԵՐԻՔ (լայնութիւն) ԿԵՑՔ
(քրայ, հող եւ այլ լցոն եղալ կազմուած աեղ,
միջը.) ՏԵՎՈՔ (երեւոյթ) ԲՈՑԼԻՔ (հօմն աս-
տեղաց համաստեղութիւնը.) ԽՈՎԻՔ (խայտա-
ռակութիւն.) Առանց նման են զասակն եւ զա-
տառ ակնան բառերու ամբողջ ԾՈԼ մը, ինչպէս
ուշւու, ուշւու, մերու, ուշւու, ուշւու, ուշւու, մերու,
մերու, մարտ, բոյտ, շանտ, բերու, շանտ, մերու, դաւու,

Այս բառերը նիշական բան մը, կամ
անոր հետ կազմակեցաւ յատկո թիւն մը ցցց
կու տան, մեկ քանին սակայն վերջէն առած են
վերացական նշանակութիւն, ինչպէս իսլէք, միտք,
ձիթք, կերք, փառք, պարտք, ցոյքք, Հնարք:

‘**Ծօրքը**, ը դասական լեզուով կը նշանակէ զինուորաց բանակ, իսկ Անհայ բարբառով՝ ‘**զօրութիւն**’,, որ աւելինախնական առում է բառին. այսպէս կ’ըստի — “Ես անօր զգբք տեսեր իմ.՝ “**զօրքը ցցց առաւա**”, “**ծառայ մեռնիմ**” (**Սուրբին**) զօրացը”;

84. (4.) Ակնայ գաւառականը կը սիրէ
բազարքեալ բայեր գործածել (30). Ասաց մէկ
մասը արդէն ընտելացած են արդի հայերէնին,
ինչպէս թուար եւլու ուղարկել հուն եւլու թէր
եւլու առի ընել, ժողով էւլու իշուր ընւուր Քանի մը
հասաւ զրաբարքէն ընտելած են, ինչպէս հուն
ուղարկել գործածել ընտել ի առջ թէրէն,
ի պահ հանել, ի լուս հանել և գործ գործ պահան
իշուր ընւուր թէր թէրուած ընւուր ներկոյ ընւուր (souteneur). ուսակը կը համարձակին ըստ նաեւ ի առջ
ուղարկել, ի պահ ուղարկել յաշ առջեւ եւ այլն:

Հատեր կը Խորչին այս վերջին ձեւերէն
որք է Խախտիկն ունին, եւ ոռոսհայ գրողներ
կը միտին ըստ մինչեւ անգամ “գործ գնել”:
Տաճկահայ գրողներէն շատերը, մանւանդ մա-
տադ գրողները, որոնք աւելի կը սիրեն հայերէն
և ուն եւ բառ երր նորէն շնել քան սորփել,

անդադար կը յերիբեն երկարածիք եւ միաձոյլ
բայեր փոխան բաղադրեալ բայերոն, իրը թէ
անջան բառերէ կազմուած բայլ նախական եւ
բարբարիկ բան մը ունեսար իրեն աշքին։
Ոսկային եւ քրոպական մեծագոյն լեզուներուն մէջ
յայլ ի պատուի ին անորե եւ յաճախեալ, զի
քիան անցակու կը ծառացն բացատրեալի ններուն
պէսպիտութիւն եւ նուրբ երանգներ սալու։
Ընդլիւրեն լեզուն բայերոն ճոխութիւնն ու
նրբութիւններն այս հնաբրով ձեռք բերուած
են մէծ մասամբ. գ. օ.

To sit = *սատիլ*.

To sit up = պառկած տեղէն ելլելնստիլ։
To sit down = 1. կայնած տեղէն փար

Նստիլ. 2 գոհը լլալ. բաւ համարիլ. վար նստիլ։
To look = նայիլ.

To look for = *phi*

To look up = *querir*

To look up = 1. զբ սայրւ. 2. օքր-նակին հետեւիլ: 3. քննել, նորէն աշքե անցնել:

To look after = Հոգ տանիլ, աշքը վրան ըլլալ մէկուն (աղոցը):

Գուանսերէն լեզուն եւս վայելու չ եւ նուրբ

բացատրութիւններու առաջարկ աղքեր մ'ուս
նի բազագրեալ բայերուն մէջ, որովք աելի
յաճախ նման են հայերէն ձեւերուն: Զ. օ. վե-
nir en aide = յօդն զալ: Mener à fin =
ի կատար ածել: Mettre en oeuvre = ի կր-
արկանել, ի գործ ածել: Prendre pour sa-
vants = առ իշտուն առնել: Se porter à la
débauche = ըրել ի ցափոթիւն: Se mettre
en colère = ի ցառն զալ: Նորբ բացա-
տրութիւններ են որ այս կերպով կը յօրինակի
— mettre la femme en sa tutelle. — Mettre
la nature à la question. — Tenir l'ima-
gination en bride եւայս, եւայս:

Հայերէն լեզուին էական դիմագծերէն
մէկն է այսպիսի բաղադրեալ բայերու առատու-
թիւնը: Ակնայ գաւառականը հաւատարիմ մա-
ցած է այս միտումին (31): Շատ դէպէի մէջ
միակուռք բայց անգրծածելի է, թէեւ հաս-
կանալի, այլ միայն բաղադրեալ ձեւը: զ. օ.
Ալիքն չ'ըսբէր ին-էլ, զ-ովէլ, ին-էնէլ, է-ն-էրէլ,
ա-ն-էլ, ի-յ-ո-ս-ս-ս-էլ, ո-ր-ո-դ-դ-էլ, հ-ո-ն-էլ այ-

1. Զ. օ. կը սին և գնատակաշաբելու (քնատակաշաբելէ),
և մասնանձնէլու (մասնանձնէլէ) պարուղությունը, աշ-
բարհաշաշափէլու, նշանակսեն երթարագիրը, ու անձնա գրա-
կաններ, ածանանձնելու այլն, զ. օ. փաստագիր, թիւն-
եկղեցակարգաստութիւն, նկարագրանձնէ, մարմնամար-
քան, փախուստանձնէ, սպանադափս, խոնելստան, պրո-
ցարագրանձնէն թիւն են:

ՊԻՏ ԱՆԵԼ: ՅԵՐԵՐՆ ԱՐԱԿԱՆ, 21-Ի ԱՐԱԿԱՆ, ՄՏՏԻԿ
ԱՆԵԼ, ԽԱՂՔ ԱՆԵԼ, ՍԻՐՏ ԴՆԵԼ, ՓԱԼ ԴՐԵԼ:

Այս գեղքերուն մէջ ուր երկու ձեւերն
ալ կը գտնուին, երանցի որոշ տարբերութիւն
մ'առնին. զ. օ. չէն կը նշանակէ ուռեցքին փա-
րատիլը, իսկ չե լին կը նշանակէ չքանալ.
Կործէլ = ամսնի մը զլինիվայլ շրջին է, ի՞րծ
միւլ = ի գերեւ ելլել, բարյական մոր կոր-
ծանիլ: Համեմել լյան առում ունի, “տարի
մ'ալ համբեկ.» իսկ “Հուռ մելու կը նշա-
նակէ չգանգատիլ երբ տրունիլու պատճառ
կայ, “Դառնուլու եւ Շորը մելու բոլորովին
տարբեր առում ունի:

Գիտել պէտք է նաեւ թէ բաղդրեած
ձեւը ընդհանրապէս աւելի ուժեղ եւ աւելի
նկատուն է քան պարզը. “գան հարկանելու,
“պար աւանդու, “կայսնը մի տալու աւելի են
քան “գանելու, “պարելու, “որոշելու:

Գիտել նաեւ այս օճառուր բացատրու-
թեանց փափկութիւնը նրբութիւնը որ այլա-
պէս չէր կրնար արայայտուիլ: “Ի հաւատու-
թիւն ածելու հոսքը կարծես թէ գործողու-
թեան ծարութիւնը, գժուարութիւնը, երկա-
րութիւնը կը նկարէ, ինչ որ միանցը “Հաւա-
նկացանելը ըն կինար Այսօս անմիի գէպ-
քերու մէջ լիզուն իր կարիքիւթիւններն իր-
բականացնէ շնորհիւ այս բաղդրեալ ձեւե-
րուն, այսպէս զ. օ. “ածել գժողովորդն ի
դիտութիւն անցիցն անցիլց, “ի սկզ եւ ի
համերաշխութիւն գալու, “բերել ի կամ ու-
րուք, ունին մասնաւոր շնորհք մը եւ ոյտ:

Ուրեմն մեր լիզունը ոգին եւ զօրութիւնը
պահպանած կը լավան իթէ գաւառականին րորդ
բաղդրեալ բայերը մոցնենք արդի հայերենին
մէջ, եւ զրաբարէն ալ առնենք լիբրուն այն
բոլորը որ նախդիրներու իրթին գործածու-
թիւն չի պահանջիր: Ըստ վայելու և դիրի-
մաց է ըսել “գալ ի կոփու, “ածել զքեղ ի
պայքար ընդգէմ բռնապետութեան. “Հակա-
ռակրդ ցեղերն յեղայրութիւն եկան հուսկ
ուրեմն. “սահմանադրականը յաջողեցան զիմ-
հապեան ածել իրենց ի կամու կամ “ի համա-
ձայնութիւն: Սակայն չպիտի ըսենք “զահի
հարկանելու, “ընդ փոշի գալու, “ընդ գրով
արկանելու, “անկանել զրանիք. եւ այլ գժուա-
րիմաց ձեւով բացատրութիւնները մեր դասա-
կաննին:

84. (Դ.) Անհայ գաւառականը կը յորդի
փփառերական գործածութեամբ բառից: “Ա-

րեւնին, որ կենաց եւ բարեաց մեծ ու փառաւոր
աղքիւրն է եւ բնութեան ամենէն հիմալի ան-
սիլը միանգամայն — ան որ գգեղցիկն ու
զբարին միանգամայն կը ներկայացնէ — մեր
ասինքը ընծայած են կեմերի եւ բարօրութեան
նշանակութիւնը եւ բազմաթիւ բացատրու-
թիւններ յօրինած են “արեւու բառով: Ահաւա-
սիկ անոր փփառերական գործածութիւնները.

Երբեմունք լինու շամա ապրիս:
Բորբն որեւու լինէ օրհնութիւն է:
Արեւ-շամունինը երկար եւ երջանիկ կեանք:

“Արեւու որ իս մերեւու, “Արեւու համարու,
“Աշաշանքի ձեւ:

Ասունած որեւու պահողուն = մաղ-
թամար է:

Օր արեւու շեւուն = վաղամեսիկ եղան,
Կործուն = վաղամեսիկ:
Արեւու հուզ ունիս = անեկը է (մեւնիս),
Արեւու մեռնիս = գուանեկ է:
Զուլու որեւուն նոյն լինէ = ի սկզ
զաւակիդ:

ԱԲԱ բառը, որ արեւու գաղափարին կա-
պուած է, ոնի նմանօրինակ փփառերական
առութեար, եւ յաճախ ուրբախութիւնն կը
նշանակէ.

Աւազ լոյս, — լուսով լիցէ (պատասխան):
Լոյս իւրինց լոյս չէ ուր — ծակվը կը լ-
լոյս, բայց արդիւնք չէ տեսնուիք:

Լոյս լոյս = զգուանք է:
Նրգ երուն մէջ ալ այս բացատրութիւն-
ներուն կը հանդիպնիք. — “բարով եկար,
գուն բորբ-որեւ — շոնէցէ մեր տանն ի
վերիւն:

Ցիշնիք թէ մեր սոկեղնիկ դրաբարին մէջ
ալ “արեւու բառը ճիշդ Ակնոյ առութերով
գործառած է. երդուալ յարեւ թագաւորին
— յարեւէ որինել (ապանել), տեսնել զորեւ-
նեալին:

Փփառերական գործածութիւն շամ-
յաճախ է մարմնոյ անդամոց անուններով:
Չոր օրինակ.

Գլուխ իսիւն բանի մը = ուշագիր, հո-
գածու ըլլալ զրայում մը:

Գլուխ չափում (այս բանին) = Զիս չէ
շահագրգռեր:

Ալիւ ելլեւ, ուն հոնեւ = անհաճոյ, հա-
ճոյ ըլլաւ մէկուն:

Աւ ո՞իւն = ցանկալ:

Քիւր իսիւց = արտմցաւ, ահաճցաւ:
Քիւնին նիսու = հպարտութիւնը փարա-
տեցաւ:

Քիւնին լորու = առ ոչինչ համարեցաւ
(ընծան):

Լիջոն խն'օր = համերել. լոլ:

Լիջոն 201նի = շատ հըս եւ հեղ է.
Հ'ընդգիւմաբաներ երբեք:

Լիջոն իսի հոց = շնչառպառ եղայ (շան
նման):

Ավայ, բանեցնեւ = կարենալ վնասել
մէկուն:

Ավան ձեւեւ (մէկ) = փորձել:

Ավանեւը թ-իւն ն = կարողութենէ ին-
կած է, այլ ևս անդոր է վնասելու:

Բերու բերէն ն ոսուր = համախոհ ևն:

Բերուն բերն է րեւր = ըսելիքը անոր
տուն կու տայ, կը սազրէ:

Բերու իսու դոյ (տանը) = Մհծ բազմու-
թիւն լիցուած է տանը:

Երեւ ոռւ = շիացնել:

Երեւ ելլեւ = պատկառակը կորսնցնել:
Երեւ լունիւ = շեմ համարձակիր, կ'ամ-
շնամ:

Ավան դուն իսիւ = ուշադիր ըլլաւ,
մաիկ լունիւ:

Ըլլ ձեւեւ = աղուել:

Կունու ոռւ = օգնութիւն ընծայել:

Կունու ոռնեւու = պաշոսպան ունենալ:

Կունուն ձեւեւ = փաղաքել, քաջալիքել:

Կունուն ոռնուր է = զօրաւոր պապւէն
ունի:

Մար լունիւ (առ բանին մէջ) = մասնա-
կից, ձեռնամախ շեմ:

Որդին ոռւ = արհամարհէլ. մերժել:

Զեռու հ-եւեւ = սուզ կամ աժան
հախել:

Զեռու ելու = խուսափեցաւ հսկողու-
թենեւ:

(Կ'ուտէ ու) բերուն իսու որբէ = կ'ու-
րանայ:

Գեղեցիկ եւ բացատրուն փօխարերու-
թիւններ են նաև ՈՍԿԵՓՈՐԻԿ = այսինքն
ամենէն թանկ եւ պատուական ուտելիքները
սիրով: ՎԱՐԴԵՐԵՍ = վարդի պէս կարմիր եւ
աշուոր երես ունեցող:

ՃԱՀԵԿԻ ԸՇՈՒՏ = գեղեցիկ աչքեր ու-
նեցող (մժացն պէս):

ՀԱՒԵՐԵՍ = շամացող, պնդող (բան մը
ուղելու ատեն):

ԹԱՆՇԹՈՒՇ = ամենէն անիմաստ բաները
խօսող (զի թանը ամենէն աժան եւ անհամ կի-
րակառը կը համարոի): Կ'ըսուի նաեւ. թա-
ներան:

ԻՌԻԽՍԻՒՐԻՑ = գթասիրտ, որմէ դիւրաւ
համականիքի արտայայսութիւն կը բղնէ-
գդայուն սիրտ:

ՄԱԿՈՒՄՈՒՐԻՑ = ՔԱՐԳՈՂՈԽԻԽԻՑ —
որ խօսք չի հասկնար, փասող չըմրաներ:

ՔԱՄՈՒՐԻՑ = անգութ: Դրուու էլու-ի = ա-
պուշ: ՅԱՄՈՒՐՈՒԹԻՎ (բարդ մօրոք) եւային:

Փօխարերական է, շատ զէպքի մէջ, գյու-
կան բառի մը իրեւ ածական գործածութիւնք.

Չ. օ. ԾՈՒԱ ՏՈՒՆ = շատ ընդարձակ տուն.
ԾՈՒԱ ԷԿԻ. ԾՈՒԱ ԱԶԲԵՐ (խոշոր եւ փայլուն
աչքեր): ԱՅԻՍ ԵԲԵՐԻՑ = պայծառ երես. ԱՄԻԿԱ
ԱՐՑՈՒԽԻՑ = արհնէն, զառն արտասուք: Թի-
շնիք նաեւ վահացնի “հուր հերն, ու սրոց
մօրոք-ը: Սակայն մեծ զգուշութիւն հարկաւոր է
ոյս օրինակներուն յախուռն չշետեւելու հա-
մար: Միբ լիզուն մէջ կան շատ բառեր որ թէ
ածական են եւ թէ գյական, առանց փօխարե-
րութիւնն, եւ գյականք ունենք կինան իրեւ
ածական գործածալի նշնպէս առանց փօխա-
րերական առումի. զ. օ. ոսի գյական է, բայց
կ'ըսելու նաեւ ոսի մոտիք, փօխանակ ըսելու
ոսկիք կամ ոսկեղիչ: Նշնպէս են ուեւ եւ վն.
ԾՈՒԱ չեն է, առեւ զէն է. — վն կ'առեւ,
առեւ կու թրէք. — վն անունը աւեր քաղքին
են գրեր. — վն մաք: Սուր թէ գործի է (Ե՞ր)՝
եւ թէ հատու (ած):

85. Ավայ բարբառին բառապիտական
քննութիւնը այսպէս կ'ապացուցանէ ինչ որ ի
պկըան բանաձեւեցի թէ անոր եւ սակելինիկ
գասական հին ու աղնիւ հայերէնին միշեւ
ինանակները աւելի սերտ է քան ցարդ կը
կարծուեր:

Կան փօխիսութիւններ, անշուշտ, եւ շատ
են անոնք, որք աղաւաղեր են այս բարբառը,

Երբեմն զժուար է որոշել խսկ թի
գաւառականը թէ դասականը պէտք է
զոյն ձևու համարիլի .

Ակնայ սանքու, ը թէ դասականին

Ակնայ “իս-ըու թիլ-ը թէ դաս
“իս-ըու թիլ-ը”.

Ակնայ շոփշոփալը թէ դասականի

Աստահ ենք, ինչ ինչ դէպքերու մէջ,
թէ ամուսնունն է առեփի մասնակնենք. առ

Քերանամը քան ի՞ւ-ի՞ւը եւ ի՞սո՞նի՞ց քան
խօս-ը: «Փառ եւ սզգը կը վիշյի թէ
գաւռառականին մէջ երբեմն բառն նշանակու-
թինը աւելի հին ու նախնական առանք ունի
քան գրաբարին:

86. Նշովակացոմթիւնը որ կը բերեն
զմեղ այս դիտուութիւնը այն է թէ գտա առաջ-
կան բարբառներու շատ մը այլազան ու պէտպէս-
երեւոյթներու խորը կը մանա փոք թեան հիմա-
կան գծերը, և թէ մէկ հայերէն լցու կայ, որ
ոչ գրաբարն է եւ ոչ աշխարհաբարը իր ոյց
կամ՝ այն փուլին մէջ, եւ թէ հայ լեզուին զոխու-
աղւոր ամբողջ թիւնը ճանչնալու համար հարց
է բոյոր ու սուռմասիրել։ Հատ բազմամթիւ եւ
այն հարազար բառերը որք գրաբարն անձա-
նօթ են եւ որոց չնրին միայն կարեի է կա-
լիզուին կատարելութիւնն եւ մեծութիւնը
գնահատել եւ մանաւանդ կարենալ սատարե-
անոր անդրադադոյն կատարելութեանն ու մե-
ծութեանը։

(2-2-2-1-1)

У. У. КОССОВИЧ

ԳՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Գելապրգնէ Հ. Թրիգոր Վ. Գովորիկան. 225: — Հնաւ
վիրներ. 227: — Համականի. 229:
ՄԱՑԽՆԵՐԻՑԵԱՆ — Զաբարիս Նպաստուոս Գուռնեա
եւ իւր տակեղը. 231: — Միհիթար Գօշ Դաւ
տաստանափեղը եւ Հայոց Տիր քաղաքացիական
եռաւունք. 233:

ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ — Ցրդատէ Երտաշէս Ժամանակագրական

ԳՐԱԿԱՆ — Ռուսակայոց նորագոյն քանաստեղծները

246:

ՀԵՂՈՒԱԲԱՆԱԿԸ – Եկայ գալաքարքարքար. 252

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵԿ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԽՄՐԱԳԱԲ

Հ. Ապօվածեկ. ՊԱՐՈՒՅ